

Od autorki

Prezentowana książka powstała dzięki wielu osobom, które uczestniczyły w przygotowaniu badań empirycznych i przyczyniły się organizacyjnie do ich realizacji, a następnie służyły poradą i pomocą w opracowaniu wyników. Badania zrealizowali przede wszystkim członkowie Europejskiego Ośrodka Studiów Penologicznych im. Prof. G. Rejman i Zakładu Prawnych i Społecznych Badań Integralnokulturowych w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego. Przedmiotem badań była kara kryminalna jako zjawisko ujęte procesualnie. Inicjując część badania „Kultury penalne”, zrealizowaną z udziałem sędziów, chcieliśmy się dowiedzieć, jak zjawisko to postrzegają osoby, które ją wymierzają.

Podziękowania kieruję przede wszystkim do sędziów, zarówno respondentów, którzy wypełnili ankietę, jak i dwunastu rozmówców, którzy cierpliwie odpowiadali na wszystkie pytania. Z reguły udzielenie odpowiedzi na pytania ankiety zabierało sędziom około półtorej godziny, wywiady zaś trwały od 2 do 4 godzin. W centrum badań była wiedza sędziów, ich przekonania i poglądy wynikające z doświadczenia. Okazały się one niezwykle ciekawe i wymagające cierpliwego i wnikliwego opracowywania. Mam poczucie, że już teraz odnieśliśmy korzyść z zebranej wiedzy o karze z unikalnej perspektywy sędziów. Ich hermetyczny świat otworzył się na dyskusje o ideach, zasadach i podstawach ich pracy.

Doświadczenie tych badań było ciekawe dla samych badaczy, którzy w nich uczestniczyli na różnych etapach. Swoje zainteresowanie ich przebiegiem i wynikami wyrażali przy wielu okazjach, najczęściej podczas konferencji i seminariów czy prezentacji wyników częściowych. Dziękuję przede wszystkim kierownikowi Zakładu Prawnych i Społecznych Badań Integralnokulturowych, prof. UW dr hab. Jarosławowi Utrat-Mileckiemu. Wyrazy wdzięczności kieruję do prof. dr hab. Ewy Nowickiej-Rusek i dr. Łukasza

Ostrowskiego, którzy byli głównymi konsultantami metodologicznymi prowadzonych badań. Serdeczne podziękowania składam Pani Agnieszce Bałdydze, która z wielką starannością i uwagą wykonała prace związane z utrwaleniem materiałów badawczych. Jej przenikliwe komentarze dotyczące ich treści zostały w tej książce wzięte pod uwagę.

Wspomnieć należy, iż badanie „Kultury penalne” objęło trzy grupy zawodowe. Oprócz sędziów wzięli w nim udział prokuratorzy i kuratorzy, których poglądy pozwoliły ująć zjawisko kary i proces karania w jego ciągłości i zróżnicowaniu dyscyplinarnym. Perspektywa spojrzenia osób wykonujących ten zawód na karę i karanie jest inna nie tylko dlatego, że pełnią one różne funkcje społeczno-zawodowe, lecz także dlatego, iż różny jest profil ich wykształcenia. To właśnie on determinuje wrażliwość na pewne kwestie. Wyniki badań z udziałem prokuratorów i zawodowych kuratorów sądowych zostaną opublikowane w najbliższej przyszłości.